

DEBRECZEN

POLITIKAI NAPILAP.

A DEBRECENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Melyben: félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. — fill.
Vidéken: félévre 9 kor., negyedévre 4 kor. 50 fill.

Főszerkesztő: **Dr. Varga Lajos.**
Felelős szerkesztő: **Békásy Jenő.**

Egyes szám ára 4 fillér.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca 11. Telefon 412

Fordulat?

Irta: **Szatmári Mór.**

Fordulatról irnak és beszélnek. — Fordulatról, mely bekövetkezik a legközelebbi időben. Mivelhogy gróf Tisza István állítólag csakugyan nem akar tovább megmaradni helyén s így okvetlenül új kormányt kell kinevezni.

Új kormányt kell kinevezni? De hisz ép az a bökkenő, hogy az új kormány nem alakítható. Addig, míg a felség nem fogadja el a koalíciós többség feliratában kifejezésre jutott programot, mint az új kormányzás alapját: a koalíció nem vállalkozhatik kormányzásra. Kisebbségi kormány pedig egyenesen képtelenség, mert ilyen már a szabadelvű párt sem támogatna s így a király hiába is tenne kísérletet olyan kormány kinevezésével, mely mögött nem állana a koalíciós többség.

Ha az uralkodó alkotmányos uton akarja a válságot megoldani: annak csak egy módja van. El kell fogadnia a koalíció programját és ezen az alapon kell kormányt kineveznie a szövetszertett ellenzék férfaiából.

Eddigélé erre az uralkodó nem hajlandó. Sőt a bécsi udvari körök eszejárását ismerők azt állítják, hogy az uralkodó mereven megmarad a non possumus mellett. Ridegen elzárkózik a nemzeti akarat által kifejezésre juttatott nemzeti törekvések elől. Sőt nem is ezek elől; hiszen a koalíció felirata már eiment a mérsékletnek addig a határáig, melyen túl már egyenesen a nemzeti törekvések feladása következnék.

Az, amit a szövetszertett ellenzék felirata mint kormányzási alapot megjelöl, semmi egyéb, mint az 1867. XII. t. c.-nek becsületes végrehajtása. — A magyar nemzetnek az a közszelleme, mely a választásoknál megnyilatkozott — még pedig magának a királynak egyenes kívánságára — sokkal megszesebb menő törekvésekkel és követelésekkel volt és van telve, mint aminők a feliratban jutnak kifejezésre. Amde a nemzet közszelleme is ráhelyezkedett a bölcs mérséklet álláspontjára, csak azért, hogy a nemzet alkotmányos élete ne kerüljön bele holmi veszedelmes forgatagba és inkább gyakorolja a lemondás erényeit, semhogy vádolhasák a koronával való összeütközés keresésével.

Bécsben azonban nem méltányolják a nemzet csodálatos önmérsékletét, nem méltányolják a függetlenségi párt

példátlan önuralmát. Bécsben egyenesen a nemzeti elkeseredés kitörésére vadásznak s arra számítanak, hogy békétürésünk elhagy s a nemzettel üzőt ledér játék hatásai alatt majd mi adunk valami okot az alkotmányellenes beavatkozásra s Bécsből megismételhetik a fegyveres leigázás ocsmány kísérletét.

A koalíció megbontására irányzott minden perfid ugratási manőver kudarcot vallott. A koalíció áll és szorosán összetart. Immár a szabadelvű pártban is föltámadt valami öntudatféle, s e párt tagjai is kezdik már szégyenleni azt, hogy őket állították oda a nemzeti törekvések megvalósításának utjába. Belátván, hogy a hatalmas visszaserzésének minden furfangos próbálgatása diestelenül végződik: a labanckodó vezérek iránt teljesen megingott a bizalom. Mégis csak szebb, nemesebb dolog a nemzeti érzés és gondolatvilág közelében élni, mint vadászni arra a hatalomra, melyet a nemzet ellenében akar kihasználni az ármányos bécsi politika.

Egyre jobban meggyőződnek Bécsben arról, hogy az udvari eselvetések az egész magyar nemzetet szemben találják s az egész nemzet egységes közszelleme tiltakozik az alkotmányos jogok és nemzeti törekvések megfojtására irányzott osztrák álnokság és udvari praktika ellen.

Most azután fordulatról irnak és beszélnek.

Fordulat csak két irányban következhetik be.

Vagy hozzájárul a felség a koalíció programjához és akkor megalakul a koalíciós kormány, mely a becsületes fejlődés utjára viszi a nemzeti életet.

Vagy pedig nyíltan szakít a bécsi hatalom az alkotmányosságnak formáival is és rálép a nyílt abszolutizmus terére.

Az első esetben békesség és nyugalom leszen. A nemzet kipróbált királyhűségével áll uralkodója mellé s hagyományos lovagiasságával őrzi, védelmezi a korona fényét, a királyi trón biztonságát.

A második esetben leszen zavar és békétlenség. A nemzet, mely ezer esztendőnek annyi viharát kiállotta, mely történelme rendjén annyiszor bizonysgot tett kitartásáról, jövendő hivatottságáról: küzdeni fog jogaiért, alkotmányáért, szabadságáért és győzni fog, mert e küzdelem mellett tönkre megy a nagyhatalmiság és azután elkaliódik a dinasztia tekintélye és ereje, a nem-

zet pedig megfogyhat ugyan, de nem török.

Más fordulat mi lehet?

Az, hogy a király valakit leküld, vagy megbiz azzal, hogy itt alkudozzék és további engedékenységre bírja a koalíciót: csak hiu próbálgatás, melynek sikere nem lehet. Nem lehet, mert a koalíció — ismétljük — már elment az engedékenység végső határáig. Azon-
tul már a koalíció is beleütköznék a nemzet kifejezett akaratába, s maga a koalíció járna el alkotmányellenesen.

Hát csak várjuk a fordulatot! Várjuk nyugodtan.

Jöjjön az a homo regius! Jöjjön újra! Meghallgatjuk. Lássuk mit hoz, mit akar, mi a küldetése? Nem dicsekszünk azzal hogy a nemzetnek könnyű a várakozás; de kétségtelen, hogy a nemzetre százszorta könnyebb, mint a bécsi hatalomra. A nemzet, ha megkapja jogait és megkapja erejének érvényesítésére az alkotmányos teret és szabadságot, viszonzásul meghozza áldozatait a koronának és a trónnak. Ha a korona dacol vele, a nemzet is dacolni fog és használni fogja a jogos, törvényes és alkotmányos ellenállás minden eszközét. Kipróbálta már ezeket a multban. Sohase bánta meg. Most se fogja megbánni.

A politikai válság.

A képviselőházat egy hétre elnapolták — azért, hogy ez idő alatt az uralkodó bizonyosan válaszolni fog a feliratra s így az örök válság végre a megoldás stádiumába kerül.

A király mindezeidig nem válaszolt s a koalíció, a nemzet hiába várja az új kormány kinevezését: a válság ott van, a hol hónapokkal ezelőtt.

Most már a legnagyobb aggodalommal állunk szembe a helyzet változatlanságával, hogy mi következhet hát végre? És a felelet megérkezik — Bécsből: „a végleges megoldást elhuzni őszig, hogy a magyar parlament kifogyjon az időből s így a kereskedelmi szerződéseknak az önállóság alapján való megkötése fizikai lehetetlenségévé váljon s Magyarország belekényszerítették abba, hogy a közösséget még legalább 1907-ig fentartsa“.

Ez tehát igazi oka a huzavonának, — mert Bécsben a katonai kérdések sarkpontjának a gazdasági kérdést tekintik. Így a koalíció most már két tűz közé kerül: választani kell a vezényleti nyelv s a gazdasági önállóság között.

Ha a bécsi hírek valóban van valami alapja, akkor kemény dió került a szövetszertett

zett ellenzéki pártok asztalára. Mert azzal körülbelül tisztában vagyunk, hogy a király nem fog engedni katonai kérdésekben, vagy ha valamicskét engedne is, — az nem volna a nagy küzdelem igazi eredménye, — tehát így tényleg választani kell. Még pedig gyors elhatározással, mert az idő nagyon rövid.

Az osztrák képviselőházban, hol egyébkor annyi a veszekedés és egyenetlenkedés — szinte meglepő gyorsasággal fejezték be a vámtarifa tárgyalását, melynek folyamán sok érdekes kijelentés történt, s aki figyelemmel kísérte közleményeinket — meggyőződhetett arról, hogy odaát nagyon félnek a magyar önálló vámterületől.

Mi következik ebből?

Az, hogy Ausztriának a vámközösségből sokkal több haszna volt, mint Magyarországnak. És hogy most kenyértörésre került a dolog, előszedik a régi politikai haremoknak minden rozsdás fegyverét, csak hogy megijeszzenek bennünket s ismét miengedjünk. De amikor látták, hogy minden erőlködésük dacára a fülünk sem mozdul — új fegyverhez nyultak. A kényszereszközöket szedik elő. Akadályokat gördítenek gazdasági önállóságunk lehetősége elé nekünk most már választanunk kell.

Gazdasági önállóságunk kivívása — bár mindenesetre nagyfontosságú változás — nem ütközik abszolút lehetetlenségbe, mint a magyar vezényszó, amelyre azt mondja a király, hogy ez az én jogom s ebből nem engedek. Tehát a kocka elvetetett s a koalíciónak választani kell.

Mi már elejétől fogva hirdettük, hogy csak egészséges testben lakhat egészséges lélek és csak egy szilárd alapzatra emelhetünk kupolát, melyet nemzeti zászlóval akkor díszítünk fel, ha az már készen áll.

A két tűz között tehát a koalíciónak — kötelességének felelősségteljes tudatában — nagyon kell vigyáznia döntő elhatározására. A nemzet tőle várja az üdvös, a helyes meg-

oldást s mi reméljük, hogy várakozásunkban s reménykedésünkben nem fogunk csalatkozni!

A vezérőlbizottság ülése.

A szövetkezett ellenzék vezérőlbizottsága tegnap délelőtt 10 órakor tartotta a tegnapi elmaradt ülését, amelyen Kossuth Ferenc elnökölt és gróf Apponyi Albert, gróf Battyány Tivadar, Sággy Gyula, Thaly Kálmán, Szederkényi Nándor, gróf Zichy Aladár, Polónyi Géza, Vázsonyi Vilmos és gróf Zichy Jenő vettek részt.

A bizottság — amint értesülünk — a képviselőház munkarendjével foglalkozott. A parlamentet a legközelebbi időben előreláthatólag az alábbi kérdések foglalkoztatják:

1. Deklarációt fog tenni arról, hogy az országgyűlés feloszlata a költségvetés és a zárszámadások elintézése előtt alkotmányba ütköző.

2. Megkezdi a vádindítvány tárgyalását a lelépő kormány ellen, mely egyéb törvénysértésen kívül a német kereskedelmi és vámszerződési tárgyalásoknál is nyílt törvénysértést követett el. A vád alá helyezés dolgában a vezérőlbizottság még nem döntött, mert be akarja várni, mi lesz a felirat sorsa. Vannak a bizottságban olyanok is, akik a vádeljárást nem találják célravezetőnek, mert a vád alá helyezendő kabinet felett a bíraskodás a főrendiház kezében van s attól félnek, hogy a főrendiház bírósága felmentené a bukott kormányt. Ezzel szemben például Eötvös Károly azt a nézetet vallja, hogy a képviselőháznak nem szabad azzal törődnie, mit fog vagy mit nem fog tenni a főrendiház. A parlamentnek minden időkre példát kell statuálni: eddig ugyanis kormányt nálunk vád alá nem vontak. Ezzel a kérdéssel kapcsolatos a főrendiház reformjának a kérdése is.

3. A kereskedelmi szerződésekkel kapcsolatban tárgyalni fogják a vámdíjszabás

kérdését is, miután az ország kereskedelmi szerződéseit felmondották és nincs önálló vámtarifánk, melynek alapján az alkudozást a külállamokkal megkezdhessek.

4. A mentelmi bejelentések ügyével foglalkozik, amelyeket a december 13-iki eseményekkel összefüggésben megindult rendőri vizsgálat miatt tettek meg a Ház legutóbbi ülésén. A bejelentők tudvalevőleg mentelmi joguk megsértését két tényben látják Először: kétségtelen, hogy a nyomozást elrendelő indítvány még a képviselőház feloszlata előtt kelt, mikor annak kibocsátására az ügyészség jogosítva nem volt, mert akkor a képviselők mentelmi joga még fenállott: a második sérelmet abban találják, hogy a képviselőházban történtek miatt vonták őket hatósági üldözés alá. A vezérőlbizottság a kérdés tárgyalásánál foglalkozik a mentelmi jog tisztázásával s főleg a bizottság hatáskörét is ki akarja bővíteni. A vezérőlbizottságban ugyanis az a nézet, hogy a képviselőház függetlensége csak úgy őrizhető meg, ha a mentelmi jog a képviselőknek a Házban elkövetett cselekményére is kiterjed olyan értelemben, hogy a Ház engedélye vagy határozata nélkül a képviselők ezekért nem üldözhetők.

A bizottság ülése háromnegyed 1 órakor véget ért: hivatalos kommunikét nem adtak ki.

Bánffy Bécsben.

Báró Bánffy Dezső Bécsbe utazott. — Bánffy utazása — egyes híradások szerint a válságos politikai helyzettel van összefüggésben.

Politikai körökben élénk megbeszélés tárgyát képezi, hogy báró Bánffy Dezső ma ismét Bécsbe utazott és ott a tegnapi nap folyamán a vezető katonai körökkel tanácskozásokat folytatott. Ez az eset annál inkább okozott meglepetést különösen a szövetkezett ellenzék soraiban, mert tudvalevő-

Vértelen párbajok.

Irta: Szenéry György.

Az ujságokban rendszeren ez áll: véres párbaj! . . . Ha valaki egy karcot szed s veszít egy gramnyi vért, már ez véres párbaj. Holott vannak vértelen párbajok is. És mondhatom, az ilyeneket jobban szerettem — pedig passzióval és ami a fő — jól öltögettem a sérült gavallérokat, (hej, hogy sziszegtek s halványultak a tüzurások alatt,) mint véres lefolyásukat. Mert senkit sem borítottak gyászba s az ugynevezett gavallérbecsület is megreparálták.

Hadd mondok el egy pár esetet, amiknél a derűs és kedélyes mozzanatok se hiányoztak.

I.

A boldogult B. Gézának volt valami kontroverziója, a derék Gagarin heregünk egyik fiával.

Keményfejű makacs fiatalember volt mind a két ellenfél. A békítési kísérletek meghiusultak.

A Géza segédei voltak: Bandi tata, (most szenátor, akkor aljegyző) és B. Károly, a város pénzügyi talentuma, akkor szintén aljegyző.

A másik fél segédeire nem emlékszem.

Elég az hozzá, hogy a nevezetes napon B. Károly értem jött a Stróblbe, azt mond-

ván, doktor ur kérem jöjjön gyorsan, hozzon magával kötszereket.

— Mi az? — kérdém.

— Lövés. Hangzott a lakonikus válasz.

— Hol, mi történt?

— Itt nem beszélhetek többet.

Ez regényes és rejtélyes. Izgatott a dolog. Felkeltem az asztaltól és követtem Károlyt. Kocsiba ültünk, haza mentem ahol ellátva magamat a szükséges kötszerekkel, hajtattunk ki a belvárosi temetőbe. Utközben megtudtam, hogy párviadalhoz megyünk és hogy kik az ellenfelek.

Az ellenfelek s a többi segédek már ott várakoztak.

A dolog gyorsan ment. A fősegéd, a tata harsány hangon publikálta a feltételeket:

— A sértés súlyos természetű lévén, így állapodtunk meg: husz lépés távolság kétszeri golyóváltás, öt másodpernyi célzási idő. Egy-kettő-három — számolás között lehetni. Menjünk! . . .

Felállottak az ellenfelek. A tata számolt. A Géza pisztolya eldőrdült. Emberben lóban kár nem történt. A pisztolyokat újra töltötték. Ezen idő alatt a tata újra megszólalt:

— Haljátok öcskös, ne izéljetez, ha tisztességes emberek vagytok, nyujtsátok egymásnak az első lábatokat. A bocsületnek

elég van téve . . . Mondok, ha tisztösségös emberek vagytok . . .

— Annál is inkább — hujjántott közbe Károly, mert a békítési kísérletről — igaz ami igaz, — elfeledkeztünk.

Az ellenfelek egymáshoz közeledtek és megbékültek.

II.

A második párbajnak, az ellenfelek, U. Jani a mérnök és a kántor fia állottak szembe egymással. Valahol kün, a gyevi kapun is túl volt a találkozó.

A dolog komolyan ígérkezett, amennyiben az egyik párbajsegéd D. Miska honvédőhadnagy volt.

A főhadnagy magas termetű, marcona legény, hatalmas vállizmokkal, — amint neki bemutatattak.

A pisztolyok se mindennapi példányok voltak, régi lovassági pisztolyok lehettek amittől a puskaműves nem sajnálta a rezet. A kaliberök akkora volt, hogy egy kisebb fajta dió könnyen bele fért volna.

— Aztán gyerekek, — kezdé az egyik félhez fordulva, — semmi szepegés! . . . Anynyit mondok! A párbaj úgy szép, ha a felek bátran viselkednek. Gyűnnek, lőnek. Aztán megdöglenek, avagy kibékülnek . . . (Eközben egy dió nagyságu ólomgolyót adott a kezembe hogy tartsam. E, bizistók, golyó! . . .) De én megígértem az

Leg Bánffynak a vezérőbizottság tegnap délelőtti tartott ülésén jelen kellett volna lennie és pedig annál inkább, mert az értekezlet napirendjére volt kitűzve az a tárgy is, amelynek a szövetkezett ellenzék részéről leendő felkarolása érdekében báró Bánffy Dezső úgy a sajtóban, mint pedig politikai körökben is oly nagy propagandát csinált. Báró Bánffy Dezső távolmaradása tehát ha nem is akadályozta meg a vezérő bizottságot a jelzett ügy letárgyalásában, mindenestre megnehezítette a vezérő bizottság többi tagjának a kérdés elintézését, mert báró Bánffy Dezsőnek eszméjéről lévén szó, szükséges lett volna, hogy az indítványozó fejtsse ki nézetét.

Ugy tudjuk, telefonon kérdezősködtek is Bánffy Dezső lakásán holléte iránt, a honnét az a válasz érkezett, hogy báró Bánffy Miskolcra utazott. Ezzel szemben viszont arról értesítenek bennünket, hogy báró Bánffy hétfőn este, a nyugoti pályaudvarról a tíz órai személyvonattal Bécsbe utazott, a hóvá reggel meg is érkezett és még a délelőtti folyamán a katonai vezetőség két magasrangú tagjánál látogatást tett és velük értekezett.

Tarka históriák.

Néhai Csigó Pál volt tapolcai képviselővel történt az alábbi kis eset:

Korcs uton voltak és az öreg Csigó minden községnek ígért valamit. A Zánkaiak formális alku-doizást kezdtek az öreg ural.

— Az ellenjelölt — mondja a bíró alku közben — megígérte, hogy kiépíteti a vasutat Tapolcától Balaton-Füredig, és a nép nagyon a pártján van emiatt.

— Nohát, — mondja Csigó — ha csak az kell, én meg kiépíttetem a vasutat Tapolcától Füredig, meg — vissza!

Ez hatott.

Csigót megválasztották, de a vasut, — az nem épült ki, sem oda, sem vissza.

apádnak — folytatta az egyik félhez fordulva, — hogy egy hajad szála se görbül meg. Ha csak a a félelemtől a kórság kimenetöri valamelyötöket. . . De ennek meg kell lenni! Aki megfeledezett magáról, mint ti, annak uriemberhez illően helyt kell állani. Ezért hát előre!

A mérnök keményebb, elszántabb legegény volt, mint a jogonc . . . Ambár sapadt volt mind a kettő . . . de a mérnök mégis erősebben tartotta magát.

Kimérték a husz lépés távolságot s a feleket felállították. Én pedig egy vakonturást műtő asztallá rendeztem be nagy gyorsasággal.

A békítési kísérletek meghiusultak, ami érthető is volt, amennyiben a sértés — ha jól emlékszem — főtársaság előtt történnék okvetlenül vérnek kell folyni.

D. Miska kiadta kezéből a pisztolyokat és igyekezett lehető komoly és ünnepélyes arcot vágni. És mialatt a segédek a békítéssel kísérleteztek, hozzám állott és sugta: egyiknek se lesz kutya baja se . . . De csak hadd szurkoljanak.

— Nem is volna tanácsos, — mondám, hiszen ha az a golyó valamelyikbe bele szalad, ha csak a lábába is, abból sose lesz ép-kéz-láb ember.

— De nem szalad ám bele!

— Tán nem puskaporral tetszett . . .

— De bizon azzal! . . .

A gimnáziumban, a természettudományok professzora, nagy hévvel magyarázta a föld keletkezését:

— Először izzó égi test volt, maga is nap, amely más napok körül forgott. És milliókig tartott, míg a föld lángoló anyagja kihűlt . . .

Az egyik diák felmutatta a két ujját. Szólásra jelentkezett.

— Nos, mit akarsz mondani? — kérde a tanár.

— Azt, hogy Isten a világot hat nap alatt teremtette.

A tanár bosszusan intett a kezével.

— Azt csak a hittanár ur mondja.

Egy kisebb városban magasrangú katonatisztet bucsuztattak áthelyeztetése alkalmából. Bankettet rendeztek a tiszteletére, amelynek befejezése táncmulatság volt.

A tánc természetesen nem úgy értetődött, hogy kiki táncolt avval, akivel akart, hanem olyan formán, hogy először meg kellett táncoltni a feljebbvalók feleségeit.

Akadott egy pár fiatal hadnagy, aki ettől a mulatságtól kissé távol tartotta magát, ami arra indította az ezredest, hogy kiállt a terem közepére és katonás, harsány hangon kiáltotta:

— Uraim! Nem mulatságból vagyunk itt? Rajta, tessék táncolni.

Egy régi színházi ember mesélte nekünk ezt a kedves apróságot, amely az évtizedek előtti debreceni érdekes színészvilágból való:

A segesvári Petőfi-ünnepen tragikusan elhunyt híres drámai színész, a régi klasszikai iskolának szinte utolsó képviselője, E. Kovács Gyula egy alkalommal, még mint a budapesti Nemzeti Színház tagja, lerándult Debrecenbe vendégszerepelni. Az itteni színháznál működött akkor a jó öreg Krasznay bácsi is, egy jovialis, derék ur, kitűnő cimbor, akit mindenki szeretett és kedvelt.

A vendégszereplés harmadik estéjén Machbeth került színre, E. Kovácsal a címszerepben, Krasznay is játszott a darabban, Branco szellemét adta, aki Machbeth álomjelenésében megjelenik és háromszor nevének szólítja őt, így:

— Machbeth, Machbeth, Machbeth!

Ennyi és semmi több. Az előadás kitűnő volt.

— Avagy be van dugulva apgramidi?

— Nincs biz az! . . .

Eközben a párbaj feltételeit az egyik segéd kihirdette. Egyszeri golyóváltás, lövés adott jelre — az egy . . . kettő . . . három elhangzása után.

A jel megadatott. A pisztolyok elcsattantak. És soha verőfényesebb, szebb, tökéletesebb csütörtökre nem emlékezem, mint aminőt ez a két pisztoly adott.

S láttatok volna azokat a vérszomjas, ádáz villogó szemeket, amikkel az a két ellenfél egymást méregette — veszély után — ahogyan azok méltatlankodni s boszankodni kezdtek . . .

— Miska bácsi, te bennünket nevétségessé akarsz tenni? . . . Ez nem elégtétel! A pisztolyok töltve se voltak . . .

— Micsoda?! Halli öcsém azt a pisztolyt! Szólt s elfordul felhuzta a sárkányt, babrált valamit rajta s elsütötte . . .

— Biz azok töltve voltak. Az ellenfelek elnémultak — és összebékültek.

Haza menet kintott a kíváncsiság és megkérdeztem a főhadnagyot.

— Mint és hogyan csinálta azt, hogy a pisztolyok oly bizonyosan csütörtököt mondtak?

— A dolog igen egyszerű.

— Tán nem tett rá gyutacsokat.

— Dehogyan nem! Hanem . . . azok remek, pompás, használt gyutacsok voltak.

E. Kovács Gyula remekelt, a könnyen lelkesülő jó közönség valósággal ünnepelte. Hanem elérkezett a pillanat, amikor Branco megjelenik és eldörög a maga három szavát. Félelmetesen emelkedett fel a súlyostól Krasznay s megállva a színpadon, odafordult rémlátomásokkal küzködő Machbethhez és sejtelmés tulvilági hangon megszólalt:

— Hamlet, Hamlet, Hamlet!

Ezzel, mint aki jól végezte dolgát, eltűnt a szellem. Hanem az a kacagás, láрма, tombolás, fül-siketítő dobolás, fütty, ami ezt a hallatlan lapsust a nézőtérén követte, szinte leirhatatlan volt. Vége lett az egész előadásnak, sikernek és Kovács Gyula a felvonás végén félörülten rohant a kulisszák mögé, hogy lerántsa Krasznayt.

— Mit csináltál Miska, az istenért, — rontott rá Kovács Gyula és az igazgató, hiszen te Hamletet mondtál, Machbeth helyett!

Krasznay csak vállat vont erre és olymposi nyugalommal, arkádiai bonhómiával így felelt:

— Azt mondtam? Mindegy, hisz azt is csak Shakespeare írta.

HIREK.

Megkérjük mindazon vidéki előfizetőinket, akik előfizetési díjaikkal hátralékban vannak, hogy az esedékes összege: címünkre beküldeni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldése fennakadást szenvedjen. A kiadóhivatal.

Csokonai utolsó levele. Székesfehérvár város régiségtárában érdekes levelet őriznek, melyről azt állítják, hogy az volt Csokonai utolsó levele. A levelet Csokonai Vitéz Mihály súlyos betegen 1804. december 4-én, tehát halála előtt másfél hónappal Debrecenben írta egyik jó barátjához, Obernyik Józsefhez, aki akkor Derecskén rektor volt. Az érdekes levél még a hetvenes években került az Obernyik család utján a régiségtárba. Obernyik József halála után ugyanis a levél utódaira maradt s így került Obernyik László, majd utána Obernyik Endre református lelkészhez, a kik a fehérmegyei Sukorón laktak. Az Obernyik család mindenkor kegyelettel őrizte a költő utolsó levelét s minden bizonynyal ők adták át a levelet megőrzés végett a régiségtárba. Csokonai levele szóról-szóra így hangzik:

Rector Obernyik József Urnak
tisztellel

Deretskén.

Debrecen, dec. 4. d. 1804.

Köszönöm, Édes Barátom, hogy rólam olyan részvétellel emlékezik, — Igen is: én még most is beteg vagyok és annyi s oly sok rendbeli orvosságokhoz képest szólván, talán úgy mondhatom, hogy éppen semmit sem javultam. Két hónapja már, mióta mind az orvosságokba mind az élés módjába a legszorosabb rendet tartom és követem. Nints mi látatja! Igaz, hogy itt a Metszők Quartélyán sokat, a mit kellene, nem cselekedhetni, alkalmatlanság is van olyan, a mi efféle nyavalyában bajt és hátramaradást okoz. Legfőbb és minden külső belső szerknél használatosabb volna a hátgerinének végig való döngölése: de azt magamnak lehetetlen megcsinálni, mással pedig nincs kivel tétetni. Ezután való Dietaticum a Nyugodalom volna vagyis a Tsendesség: már itt ebben nincs módom; otthon pedig még úgy sem. Azokáért bátorkodom megkérni az Urat, ne sajnáljon egy vagy két hétre nekem quartélyt adni magánál: még addig megpróbálom az orvos tudomány erejét, mindent a mit előlme ir, pontig végbe vizek és ha akkor sem érzem osztán semmi foganátját, életem nyakába vetem a gyeplőt s elkészülve ütökzöm belé akármibe, mig

belőlem a kevés élet erő ki nem fogyatkozik.

Mivel pedig a téli hidegbe való utazás épen declaratus ellensége az én nyavalyámnak: kétképpen kívánám annak mérgétől magamat védelmezni. 1. Egy fedeles tszát, vagy ha az nem volna, egy jó ernyős szeke- ret, óhajtanám, ha az Ur értem beküldene. Csak ennyit kérek, és az ur többet ne tsináljon — szokás szerint. En a deretskei kotsisnak örömet megfizetek. Az ülésnek jónak kellene lenni, sőt betegnek valónak. 2. Ugy tsináltam ki a Mars utat, hogy mivel a reggeli idő nagyon hideg és ködös, innen 10 órakor indulnánk ki és 12-re Pértse érnének, a hová már egy kis betegnek való Leves eránt Notárius Uramékhöz ma előre irtam is. Ott 1—5 óráig nyugodván, még Nap fenn létével Deretskére bejuthatnék. Ez az én kéntelen kellettlen Planumom, Edes barátom, melynek végrehajtását tsak az Ur által és az Úrnál reménylhetvén, botsáss meg, ha szerfeletti való bizodalommal alkalmatlan- kodássá válik. Csokonai Mihály mf. p.

N. B. Elfelejtém, hogy Tsütörtökön a 6. X. b. r. volna szándékom kiindulni.

— **Ujságírók ünneplése.** Minden ujságíró lelkét mély és őszinte meghatottsággal töltheti el az a szép, bensőségteljes ün- nep, mely vasárnap játszódtott le az ország második fővárosában: Szegeden. Két ujság- író ünnepeltek ott, az egész társadalom színe-javával, a vidéki sajtó két érdemes munkását, Kulinyi Zsigmondot és Békefy Antalt, akik 25 éve állanak a Szegedi Napló élén, s ez idő alatt bőségesen kivették ré- szüket a város haladásának kulturális mun- kájából. Jóleső, felemelő érzéssel töltheti el az ujságírók minden munkását, amikor látja, hogy egy művelt város közönsége mily szeretet- tel veszi körül, mily elismeréssel adja meg a ju- talmát a kulturája derék, kiváló bajnokainak, akik nemesak jeles mesterei az ujságírásnak, de hű és lelkes polgárai is Szeged városá- nak. Mert Szeged városa valóban nagy abban, hogy ujságíróiból polgárokat neveljen; pol- gárokat, akik levetkeztek magukról a bohém- ség köpönyegét, amely a legtöbb esetben a könnyelműség és léhaság takarója s műkö- désükkel, egész életükkel kivívják és méltán élvezik a társadalom becsülését.

Az ünnep délután a város háza épületé- ben volt, amelyen képviselve volt a városi ha- tóság, az állami hivatalok, a függetlenségi pár, a nőegyesület, az egész közélet, keres- kedő- és iparososztály s több nagyobb vidéki szerkesztőség. Kulinyi betegsége miatt nem je- lenhetett meg. Lázár György polgármester ün- nepi beszédében a szegedi társadalom kiismer-ését fejezte ki a jubiláns hírlapíróknak és több ezer aláírással két diszalbumot nyújtott át. Szávay Gyula a vidék hírlapírók szövetsé- gének remek ajándékait nyújtotta át s pááti- kus beszédében köszönetet mondott Szeged városának a sajtó ily rendes megbecsülé- séért. Az ünneplő közönséget egészen magá- val ragadta ezután Pósa Lajos költői szép- ségekkel teljes, szárnyaló hévvel előadott beszéde, a melyben ez az aranyzivű nagy költő lelke mélyéből fakadó gyönyörű sza- vakkal üdvözölte régi, benső barátait, — a jubiláns írókat. A megragadó beszédet zugó tapsvihar kísérte. A betegsége miatt a meg- jelenésben gátolt Kulinyit több küldöttség fölkereste lakásán. Üdvözlő táviratot kül- dött: Rákosi Jenő, Falk Miksa, Margalits Ede, Szerényi József, Enyedy Lukács, az összes hírlapírói egyesületet, a legtöbb fővá- rosi és vidéki ujság.

— **Szergiusz nagyherceg gyilkosa.** Párizsból jelenük: Az orosz forradalmárok ujsága, a *Tribuna Russe*, részletes tudósi-

tást közöl arról a tárgyalásról, a mely Szer- giusz nagyherceg gyilkosa, Kalajev ellen folyt. Kalajev a tárgyalás egész folyamán rendkívül nyugodtan viselkedett s minden szavából kilátszott bátorsága és halálmegve- tése. Az elnök kérdéseire, vajon megkapta-e a vádiratot, Kalajev ezt felelte:

— Mindenekelőtt megjegyzem, hogy nem vagyok vádlott, hanem mint fogoly ál- lok itt. Hadviselő felek vagyunk. Önök a kapitálistáknak és a cár kormányának meg- fizetett orgánumai, én a forradalmár-szociá- lista, a nép megmentője vagyok.

Kihallgatása folyamán Kalajev a követ- kezőket mondta:

— Megvallom, hogy Saergiusz nagy- herceg az én kezemtől esett el, de a közér- kölesösségre való tekintettel nem valhatom magamat bünsőnek. Szergiusz nagyherceg a reakciót képviselte és tevékenysége szoros összefüggésben volt a cár kormányával, a melynek minden cselekedetét inspirálta. Szer- giusz nagyon sok bűntettet követett el a nép ellen s különösen ő volt az, a kinek tanácsára minden intellektuális mozgalmat üldöztek, a közoktatással foglalkozó egyesü- leteket bezárták és a munkásokat politikai tekintetben demoralizálták. Az ő ösztökélé- sére üldöztek mindazokat, akik a mostani állapotok ellen tiltakoztak. Az a politika, a melyet a kormány követ, az ő befolyásának karakterét viselte. De még sokkal veszedel- mesebb és rosszabb volt az a befolyása, a melyet magára a cárra gyakorolt. Az orosz nép az ő politikája ellen fordult és a forra- dalmárok kénytelenek voltak erőszakot al- kalmazni ez ellen a politika ellen. A leszá- molás ideje elérkezett. Sipjagin és Pléhve meggyilkolása intésül szolgálhatott volna neki, de a nagyherceg nem figyelt rá s e miatt ő neki is el kellett esnie.

A vádlott védőjének beszéde után így szólott a bírálathoz:

— Önök a zsarnokság képviselői, én pedig az igazságnak a nép által megbízott végrehajtója vagyok. Bennünket a jog és az igazság választ el egymástól. Sok száz, meg ezer tönkretett egzisztencia vádolja önö- ket; a vérnek és a könnynek egész tengere követel bosszút és mind az, a mi mostan történik, azt a reményt kelti bennem, hogy ez a bosszu nem fog sokáig késni. Gyaláza- tos vereségeink, a katonai hatalom megse- misítése, az állam pénzügyi és erkölcsi csődje és a monarkista elv veszedelme, mindez arra buzdítja a munkás-osztályokat, hogy nyiltan lépjenek a forradalom teré- re. Boldog és büszke vagyok, hogy kötelessége- met teljesíthettem és hogy a szabadságért meghalhatok.

Kalajev nyugodtan hallgatta meg a ha- lalos ítéletet, ezután így szólott:

— Az önök ítélete boldoggá tesz emem s remélem, hogy lesz annyi bátorságuk, hogy ezt az ítéletet épp oly nyilvánosan fogják végrehajtani, mint a mily nyilvánosan néz a forradalom az önök szemébe.

— **A resicai nagy bányászercsét- lenség.** Resicáról táviratozzák, hogy az Al- mássy-tárnában történt bányalégrobbanásnak huszonegy halottja van. A robbanás idején 180 munkás dolgozott a bányában és 159-en szerencsésen megmenekültek, a többi elte- mették az összeomló tömbök. A huszonegy halott közül eddig nyolcnak találták meg a holttestét. Gondolni sem lehet arra, hogy a tárnában leszáljanak, mert a bánya még egyre ég. A földmívelésügyi minisztérium s a bécsi központi igazgatóság kiküldött kép- viselői tegnap érkeztek meg és konstataáltak, hogy a szerencsétlenséget el lehetett volna kerülni, ha az előírásokat betartják. Azt is megállapították, hogy a bányászok már nyolc nap előtt figyelmeztették a leszállást mégis megengedték. A szerencsétlenül járt emberek közül nyolcat ma temettek el óriási részvét mellett. Az áldozatok közül tizen- kettő nő ember volt, kilenc nőtlen. Kette-

jöknek nyolc-nyolc gyermeke van. A meg- indított gyűjtés már eddig is több mint ezer koronát jövedelmezett. A pénzt az árván- maradt családtagok kapják.

— **Kérem a debreceni jótékony nőegylet választmányához.** A debreceni jótékony nőegylet, mely a közönség által bizonyára ismert és méltányolt okokból már fél év óta nem tartott mulatságot szegényei- nek és árváinak javára, tekintettel arra, hogy szegényeinek száma napról-napra emelkedik és jövedelmének főforrásai: az utóként való gyűjtés és a különböző mulatságok rendezése elmaradtak, elhatározta, hogy f. hó 27-ikén a nagyerdei Dobos pavillonban tánc- cal egybekött nyári mulatságot rendez. Fel- kérem ennél fogva a választmány összes tag- jait, hogy a mulatság sikerének biztosítására sziveskedjenek f. hó 17-ikén délután 4 óra- kor a nőipariskola helyiségében megjelenni. Nem kételkedem, hogy választmányunk buzgó tagjai, kik hosszú éveken át lankadatlan buz- galommal, érdeklődésük melegségével, ne- mes ügyünk iránt érzett szeretetükkel min- den törekvésben támogattak, most sem fognak késni odaadó munkásságukkal egyle- tünk régi jó hírét emelni, a mulatság sikerét biztosítani elkövetvén mindent, hogy váro- sunk nagy közönsége elhozza a nemes célra- filléreit annál is inkább, mivel a debreceni jótékony nőegylet régi multjához hiven val- laskülönbség nélkül gyakorolja könyörűlő szeretetét és jótékonyosságát. Tisztelettel Deb- recenben, 1905. május 15. Veressné Szath- máry Teréz, a debreceni jótékony nőegylet elnöke.

— **Csokonai dalok.** A „Csokonai kör” kiadásában Csokonai V. Mihály hazánk nagy költője halálának százéves évfordulója alkalmából éppen most jelent meg a „Cso- konai dalok” 1. füzet P. Nagy Zoltán ze- netanár művészi átiratában zongorára és énekhangra. Az 1. füzet tartalma a követ- kező: 1.) A tihanyi eechohoz. 2.) Miért ne- innánk. 3.) Az esküvés. 4.) Felfogadtam száz meg százszor. 5.) Tartozkodó kérelem. 6.) Szerlemdal a csikóboros kulacshoz. A csi- nosan kiállított füzet ára 3 korona. Kapható Csáthy Ferenc könykereskedésében.

— **Butorasztalosok sztrájkja.** Tud- valevő, hogy a butorasztalosok tegnap előtt sztrájkba léptek. Ennek folytán tegnap dél- után tartották meg a békéltető tárgyalást, amelyen a hatóságok részéről Polgár ipar- felügyelő, Vetéssy rendőrfogalmazó és Dr. Rédei kamarai segédtitkár jelentek meg. A munkarend tekintetében a munkaadóknak nem volt semmi kifogásuk, azt változatlanul elfogadták. A munkabér árszabályzatra nézve a mesterek küldöttsége még nem nyilatko- zott. Valószínű, hogy ma tanácskozással gyűl- nek egybe a mesterek, s módjuk lesz nyi- latkozni a munkások által beterjesztett ár- szabály felett.

— **Felhívás Debrecen szab. kir. város közönségéhez.** Folyó hó 21-ik nap- ján Csokonai Vitéz Mihály halhatatlan em- lékü lantosunk, városunk szülőtte halálának százados évfordulóját üli a „Csokonai Kör.” De ez az ünnep nemesak a Csokonai köré, nem is Debrecen városáé, hanem az egész magyar nemzeté. Ezek a napokon az egész magyarság lelke ide figyel, az együttérzés nemes ihletével ide száll gondolatban, s szíve nemes lelkesülttségének hivatott képviselőit, a hazai irodalmi társaságok előkelőségeit el- küldi, hogy nevében, az egész nemzet ne- vében, áldozzanak nagy lantosunk emléke- zetének. Fogadjuk hát a nemzet lelkének, irodalmának e hó 20-án városunkba érkező képviselőit ünnepi képpel, magasztosult ke- délyvel. öltön lobogó diszt az egész város, s ezeket a lobogókat kérjük hagyják mind- addig házaikon, míg ünnepségünk lezajlik.

Debrecen, 1905. május 15. A Rendezőbizottság.

— **Műkedvelői előadás.** Debreceni iparos ifjak június hó 3-án a Margit fürdő villanyvilágított dísztermében jótékony-célú műkedvelői előadást rendeznek, mely alkalommal színre kerül Szigligeti Ede kitűnő népszínműve, „A cigány”. A szerepek jó kezekbe vannak letelve; a próbák már javában folynak s előreláthatólag igen fényesnek ígérkezik az előadás. A rendezőség élén Schaff János elnökkel, költséget és fáradságot nem kimélve buzgólkodik, hogy ez estét mindenkire nézve kedvessé és kellemessé tegye. Az előadás tiszta jövedelme a helybeli siket-néma intézet javára fordítatik. Jegyek kaphatók: Papp József cipész üzletében Csapó-u. 47; Schaff Jánosnál a koronában; Pignicki Lajos fodrász üzletében Hunyadi-utca és az összes szereplőknél.

— **Véres párbaj.** Ladányi Géza hajdusoboszlói szolgabíró minap véres kardpárbajt vívott Kovács Bálint ottani városi főorvossal. Kovács jelentéktelenül, Ladányi Géza súlyosan sérült meg.

— **A Zenede hangversenye.** A debreceni zenede egyleti helyiségében 1905. évi május hó 18-án, csütörtökön este 7 és fél órakor zenekari hangversenyt rendez a következő műsorral: 1. Kéler Béla 139. mű. Csokonai nyitány. D-moll. Előadja: a zenede zenekara. 2. Weber C. M. 79. mű. Zongoraverseny F-moll. Zenekíséret mellett előadja: Jabloncay Lenke. 3. Lavotta Rezső. Menuet. Előadja: a zenede zenekara. 4. Schubert F. 139. mű. Hare előtt. Husz Lajos karnagy vezetése alatt előadja: a zenede vegyes ének-kara. 5. Mascagni P. A parasztbecsület dalmű előjátéka s a Siciliana. Előadja: a zenede zenekara. 6. Beehoven L. 50. mű. F-dur román. Zenekíséret mellett előadja: Wespéry Andor. 7. Meyerbeer J. Próféta dalműből a Koronázási induló. Előadja a zenede zenekara. A zenekari számokat Füredi József és Schiller János karmesterek vezénylik. Helyárak: számozott ülőhely 1 kor. 50 fill., számozatlan ülőhely 1 kor. Kezdeté este 7 fél órakor pontban.

— **Nyomdászok mulatsága.** Június 4-én lesz a tavasz első nagyobb mulatsága. Ekkor tartják meg a nyomdászok tavaszi mulatságukat. A nyomdászok, — a kik Guttember óta hű segítőtársaink nekünk is és lélekölő munkával idő előtt sirt ásnak magunknak, — fényes műsorral gondoskodtak arról, hogy a multságukra menő vendég kellemesen érezze magát. A rendezőség tagjai között helyet foglalnak csaknem az összes debreceni nyomdászok. Lesz hangverseny, műkedvelői előadás, szavaltat és utánna tánc reggelig! A kiváló műsor záloga a jól mulatásnak!

A nyomdászok a táncmulatságra rendkívül izléses meghívókat küldtek szét. A ki meghívót véletlenül nem kapott és arra igényt tart, — forduljon a rendezőséghez.

Az estély műsorát itt adjuk:

1. Nyitány. Előadja: Kiss B. zenekara. 2. Tüzek. Irta Kiss József. Szavaltja: Dózsa György. 3. Bihari kesergő. Groizinger Iván átírata. Hegedűn előadja Karakas István. 4. A mama kedvence. Irta: Rudnyánszky Gyula. előadja: Berényi Gábor. 5. Népdalok. Éneklő: a Nyomdász Szakegyesület Dalköre, Hóra Károly karnagy vezetésével. 6. Angolkisasszony. Bohózat egy felvonásban. Irta Morvay Zoltán. Szereplők: Libue Gergő — Takács S. Magdaléna neje — Szabó Ida, Ida Kiss Erzsike, Pál, huszár-önk. — Berényi G. Timsó Muki — Végli János. Sugó: Botos Sándor. Jegyek előre válthatók Gyürky Sándor és Mihály Sámuel urak papírkereskedésében és a rendezőség tagjainál. Zenész Kiss Béla.

— **Méhészek gödöllői tanulmány-utja.** A hajdumegyei méhészegylet ezúton értesíti tagjait, hogy a bármely kocsiosztályra és félármenetjegy váltásáig jogosító igazolványok megérkeztek s azok elismervény ellenében egyleti titkárunknál (fonciere iroda) a nap bármely órájában átvehetők. Indulás e hó 20-án este 18 óra 35 perckor. Miután az igazolványok 3 hónapon belül gyorsvonatra is érvényesek, ki ki tetszése szerinti időpontban térhet vissza.

Egyleti titkár említett nap estéjén 9 órakor már az állomáson várja a kirándulókat s itt fogja megadni a szükséges tudnivalókat. Ugyan 6 jelentkezéseket korlátozott számban még mindig elfogad. Elnökség.

— **Hétszáz ezer koronás kártyavesztés.** A Nemzeti Kaszinóban néhány nap előtt nagy kártyajáték folyt. Justh Béla állítólag hétszázhuszezer koronát veszített s azt beszélik, hogy Szapáry Pál gróf, Sigray Antal gróf és Thurn-Taxis herceg voltak a szerencsés nyerők.

— **Esküvő.** Farkas Antal posta és távirata tiszt tegnap vette oltárhoz Lengyel Margit kisasszonyt, özv. Lengyel Pálné leányát Debrecenben. A diszes esküvőn násznagyokként szerepeltek: Csath Zsigmond és Popovits István p. felügyelők. Az esküvő után tartott diszes lakomán az első felköszöntést az új pár a menyasszony 83 éves ref. pap nagyatya mondta. Az ifju pár nászutra ment.

— **Gazdasági munkások.** Püspökladány község előljárósága átiratban közli a város tanácsával, hogy Püspökladányon mintegy 200 olyan gazdasági munkás van, akiknek még az aratási időre eséplési és kaszálási kötelezettségük nincs. Ez a hír különösen a gazdákat érdekelheti, különösen azokat, a kik mezei munkásokról még nem gondoskodtak. Mindennemű megkeresés Püspökladány község előljáróságához intézendő.

— **Rendőri hír.** Szabó József kereskedő feljelentette a rendőrségen Kiss György volt hetesét, s panasza az, hogy a piacon árult gyékénykosarak és seprők árából négy korona 12 fillért saját céljaira elköltött s az összeget nem térítette meg. A rendőrség megindítja a szabályszerű eljárást.

x **Speciálista** férfi, fiú és gyermek szalmakalapokban Fekete Jakab férfi divat kereskedő. Debrecen.

x **Helyi képes levelezőlapok** legújabb felvételek 100 drb. 90 kr. Harmati Pál antiquáriumban Fűvészkeret-u. 14. Telefon 374. Írószek nagyválasztékban.

x **Ki akar olcsón ruházkodni,** az vegyen szép és olcsó angol és belföldi divatszövetet eredeti gyári árban **Ranunkel H.** és fia cégnél.

x **Üzleti könyvek** félárban. Cim a kiadóhivatalban.

x **500 drb.** minta érték nélküli zacskó félárban eladó. Cim a kiadóhivatalban.

TÁVIRATOK.

Bánffy szereplése.

Budapest, május 17. A függetlenségi pártkör vezetőségéhez a mai napon az a hír érkezett Bécsből, hogy a délelőtt folyamán Bánffy Dezső bárót a király kihallgatáson fogadta, s a hír tartja magát, hogy Bánffy a kabinetalakítással is megbízta. A forrás, amelyből ez a hír jött, azt is mondja, hogy Bánffy megbízatása esetén a szabadelvű párt feloszlik és új pártalakulás következik be. A függetlenségi képviselők nagyon komolyan veszik a hírt, amely azonban még megerősítésre szorul.

A spanyol király születésnapja.

London, május 17. Edvard, angol király, XIII. Alfonz spanyol királyt holnapi születésnapja alkalmából az angol hadsereg tábornokává fogja kinevezni.

Meggyilkolt orosz vezérőrnagy.

Pétervár, május 17. Chokolovszki vezérőrnagy, Kiel kormányzója ma merényletnek esett áldozatul. A színházi előadás alkalmával revolverrel rálöttek. A merénylő elmenekült; állapota aggasztó.

Az orosz-japán háború.

London, május 17. Tokióból jelentik, hogy északi Koreában a japánok fokozott tevékenységet fejtenek ki. Legközelebb is 4000 gyalogost szállítottak partra; az oroszok figyelemmel kísérik a japánok mozdulatait és Rostdestvenszki hajóhadának torpedó-naszádjai különböző helyekről figyelik a japánok hadműveleteit.

Öngyilkos asztalos.

Karcag, május 17. László Dániel asztalosmester ma borotvával felmetsette hasát, minek következtében, bár azonnal orvosi segélyben részesítették, meghalt. Özvegyet és hat kiskorú árva hagyott hátra. Tettének oka ismeretlen.

Orosz forrongás.

Riga, május 17. Tegnap este a Wörmann-kert rács mögül egy kozák járőrre bombát dobtak, amely a járőrt kísérő rendőrhivatalnokot lábán találta, amidőn azonban fölrobbant, csak egy lovat sebesített meg. A tömeget, amely a robbanás helyén összegyűlt, a kozákok szétszórták.

Kamenec-Podolszki, május 17. A orosz-kuropi és kameneci kerületekben megszűnt a parasztmozgalom.

Pétervár, május 17. A „Birsevija Vjedomszti” jelenti, hogy a felső hadbíróság eltörölte a varsói hadbírószág amaz ítéletét, amelyel a januári zavargások alkalmából négy munkást halálra ítélték és törvénytelennek mondta ki a munkásoknak a hadbírószág elé állítását, mert tettüket a katonai bíróság kiküldése előtt követték el.

REGÉNY-CSARNOK.

Apáca és kegyencnő.

Regény a bécsi életből.

Magyarosította: **Szabó Antal.** I

A szabad száju.

„A szabad száju, a szabad száju!” ezen felkiáltást lehetett hallani a 1846-ik évi nyarának egyik reggelén több ajkáról ellsbenn a mariahilfi utcán. E kiáltás egy öreg urnak szökött, ki a vámvonal felől jött, s arra a nagy Stift utcába lépve az általános figyelmet magára vonta.

63—64 éves agg lehetett az, hófehér hajjal, s erősen markirozott vonásokkal, komoly halvány arcán.

Azonban a gunyvevet a lehető legfojtottabb hangon ismételték, mert az öreg úgy ingadozott, mint egy részeg vagy beteg, és sirt, mint a gyermek, s összefüggéstelen szavakat mormogott maga előtt.

Befordult az imént nevezett mellékcúba, s ott egy szerény háznak kapuja előtt tünt el.

De itt is hallotta volna a kopott kabátú öreg ur gunyvevét, ha gondolataival isten tudja hol nem lett volna, s ha hallotta és látta volna a gonosz nyelveket és ostoba embereket.

A kapu alatt a házmester, egy fényes liberális hórihorgas inással beszélgetett, s jelentőség teljeseen suttogta: „A szabad száju!”

„Valószínűleg újra valami csinált követett el, különben nem sirna, mint egy vén asszony”, folytatta a cerberus, a mint az öreg eltűnt látóköréből. „Szabad szája hivatalától s kenyerétől megfosztotta, s még egyszer megéri, hogy a hüvörsre jutatja”.

„Hát csakugyan elbocsátották?” kérde az inas.

„El, még pedig most nem régen. Elég türelmesek voltak iránta”, felelé a házmester. „De az elnök ur már nem tudta tovább eltűrni, hogy e vén szabad száju a maga hatáskörén túl is mindenbe, reá nem tartozó hivatalos dolgokba is bele ártotta magát. Pedig ha a hivatalban sok dolga görbén megy is, azt egy ilyen vén hivataltiszt ugyan egyenesre nem igazítja, sőt még nagyon meg fogja bánni, hogy 50 év alatt nem tanult meg hallgatni és hajlongani. Őt magát nem sajnálom, csak két leányát, kik sebesre varrják ujaikat, hogy a keskeny nyugdíjat egy vonalnyival megtoldják”.

„No, de hiszen a leányok szépek is, ha akarnák...”

„Igen, ha akarnák, de nem akarnak, Roland ur. Az ön bárójának levelét ugyan becsempésztem Paulina kisasszonyhoz, de arra ugyan nehezen kap választ. Pedig szereti a piperét, s magasan hordja az oroszkáját, de nem oly könnyű portéka, és sokkal jobban van nevelve, mintsem hogy magát egy férfinak, kivel az utat az oltárhoz meg nem tette, nyakába vesse”.

„Fájdalom, e báró már megette ezen utat, jegyzi meg az inas nevetve. Ő nős és családapa; de ennek dacára meg van az ilyen uraknak az ilyen előkelő szenvedélyük, melyért néha nagy jövedelmeikkel, sőt egész vagyonukkal is adóznak, ha valaki jól tudja őket a járszalagon vezetni. A Bienenfeld család igen jó helyzetbe jutna, ha az öreg szeme hunya, s leánya az okos leányok közé tartoznék. Önnek sem lenne benne kára Kerbler ur”.

„Hiszen én örömet keresem meg a pénzt, de félek, hogy itt ugyan nem nagy üzletet csinállok”.

„Ki tudja, igen jó mesterségünk van, a szükség mely az ilyen affairekben a legserencesébb közvetítő”. E pereben a kéjence két ügynöke mellett egy fiatal ember sietett el, s a lépcsőkön sebesen ugrált felfelé.

„Still Antal ur, egy fiatal szegény gyáros, a kiról azt állítják, hogy Paulin kisasszony jegyese”, mondá a házmester.

„Az ilyen akadályokat könnyű átugrálni, vagy az utból elhárítani, csak más akadály ne legyen. A viszontlátásig Kerbler ur! El ne felejtse, hogy Paulina kisasszony minden levelének öt fényes arany a díja”.

„Csak kék tentával, hátamra ne írják azokat a leveleket”, mondá a cerberus, s odújába húzódott vissza.

Roland pedig egy bérkocsiba vetette magát, s a Prater utcába hajtatott, hogy urát megvárja, ki az Erlensteins parker palotájába fényes estélyre volt hivatalos.

Bár a ravasz szolga a stift utcai házban csupán a házmestert hódította a maga részére, még is a remény szárnyait vivé urának, mert könnyeket látott a vén Bienenfeld szemébe, s ha szép leányoknak szegény szülői vannak, akkor jó vásárjuk van az erényre alkudozóknak.

De Roland elfelejtette, hogy nem csak

a fájdalomnak, hanem az örömeink is vannak közegei.

S valóban az öröm könnyei voltak azok, a melyek az öreg Bienenfeld halvány arcán alá peregettek, a mint a Mária stift utcából lakása felé támolygott.

Örömkönnye azok, a melyeket még most is fényleni látunk, a midőn a negyedik emeleten egy szegényes szobába belépett.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Melyik kötés kötelező. A budapesti áru- és értéktőzsde tanácsa május tizennyolcadikán értekezletet hívott egybe, amelyen az adásvételi kötelezettség módosításáról akarja meghallgatni a kiválóbb tőzsdetagok véleményét.

Az értekezlet egybehívásának oka az, hogy néhány tőzsdetag panaszt tett azért, mert több konkrét esetben az ő kínálatukat nem fogadták el a tőzsdén és a megkötött ügyletet ezáltal meghiusították. Az ügyletek megkötését szall tagadta meg az egyik szerződő fél, hogy a másik hitelképessége nem elég biztosítékot ad. Másrészt annak a kérdésnek eldöntése kerül napirendre, hogy a kikiáltás után más által elfogadott ügylet már jogérvényesen megkötendőnek tekintendő, vagy pedig csak akkor kötelező, ha a kikiáltó fél is újlag beleegyezését adja a kötéshez. A tőzsdeszokványok már eddig is kellőképpen intézkedtek, hogy miképpen kell az ügyletek megkötésénél eljárni, de amit többféleképp interpretálják a tőzsdeszokványok erre vonatkozó határozatait, sok visszaélés történik a tőzsdén az adott szó megtartásának rovására. A tőzsdetanács az értekezlettel el akarja érni, hogy a szokványok homályos részleteit kellően megvilágítsa és a tőzsdéi üzlet mostani forgalmához és hatásköréhez képest modern alapon kiegészítse.

Magyarország erdőbirtoka. Az ország erdőgazdaságilag művelt területe 13 millió 018.647 hold, amely a múlt évben 7607 holddal szaporodott. Ez a szaporodás a területek újabb fölmérésének következménye. A folyamatba tett birtokrendezéssel főleg Hunyad megyében lettek oly erdőterületek felvéve, melyek eddig nem voltak erdőnek nyilvántartva. Vaderdők száma 19.075 h. futóhomokon levők: 1153, föltétlenül fentartandó és adó alá nem eső erdő 6468. A tölgyerdők kevesbedtek, a fenyő-, a bükk és más lombfaerdők gyarapodtak. A tényleg beerdősített terület 107.641 hold, beerdősítésre vár 68.857 hold. A tavalyi erdősitést igen hátráltatta a tavalyi szárazság, de hogy az erdősités iránt való kedv fellendületben van, kitűnik abból, hogy olyan erdősités is történt 7151 holdon, amire a birtokosok nem voltak kötelezve.

Aradi borvásár és szakgyűlés. Az Arad-Hegyaljai Bortermelők Egyesülete má-

jus 27, 28 és 29. napjain Aradon regionális borvásárt rendez. Az előkészületek folyamatban vannak és a nagy számmal érkezett jelentkezések arra engednek következtetni, hogy ez a borvásár igen jól fog sikerülni és kiünő alkalmat fog nyújtani az Arad-Hegyalja eladó borkészleteinek megismerésére. E borvásár alkalmával az aradi bortermelők meghívása folytán a Magyarországi Bortermelők és Borkereskedők Országos Szövetsége szakgyűlést rendez. E végből e hó 8-án Aradon Solymossy Lajos báró elnökle alatt értekezlet volt, amelyen az aradi rendező-bizottság részéről Szabó Zoltán, Bódy Bódog, Kosinszky Viktor, Bing Béla és Neumann Ármán, az országos szövetség részéről pedig Molnár Lipót igazgató vettek részt. Az értekezlet elhatározta, hogy a szakgyűlést vasárnap, május 28-án d. e. 9 órakor tartják meg Arad városháza dísztermében. A napirendre a következő kérdéseket tűzték ki: 1. A borértékesítés akadályai és ezek elhárítása. Előadó Nagy György kir. tan. s szövetség alelnöke. 2. Vámterület és borkereskedés. Előadó Molnár Lipót igazgató. 3. A borügynöki intézmény országos szervezése. Előadó Zwack Akos, a szövetség szakelőadója. A bortermelők és borkereskedők körében élénken érdeklődnek ezen szakgyűlés iránt.

A budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

1905. május 17.

A) Hízott sertések ára: I. A) Magyar elsőrendű. Öreg nehéz (páronként 400 kilogramm felüli súlyban) 130—131 fillérig. Öreg közép (páronként 300—400 kgr-ig terjedő súlyban) ——— fillérig. Fialat nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) 139—141 fillérig. Fialat közép (páronként 251—320 kilogramm terjedő súlyban) 139—141 fillérig. Fialat könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) 139—141 fillérig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 kilogramm felüli súlyban) ——— fillérig. Közép (páronként 240—280 kilogramm súlyban) ——— fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) ——— fillérig. — III. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilogramm felüli súlyban) 139—140 fillérig. Közép (páronként 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 137—138 fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 136—137 fillérig. IV. Romániai eredeti (Stachl): Nehéz (páronként 240 kilogramm felüli súlyban) ——— fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) ——— fillérig. V. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilogramm felüli súlyban) 136—137 fillérig. Közép (páronként 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 135—136 fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 132—133 fillérig. A hízott sertés üzletirányzata tartott.

SZABADALOM!

SZABADALOM!

Bagaria Molypapir.

120 cm. széles. Méter 50 fill.

     legtisztább és legbiztosabb

molyóvószer.

Ruhazekrények és ládák beteregetésére; posztó- szőrmeruhák; selyemmel és bársonnyal bevont butordarabok betakarására.

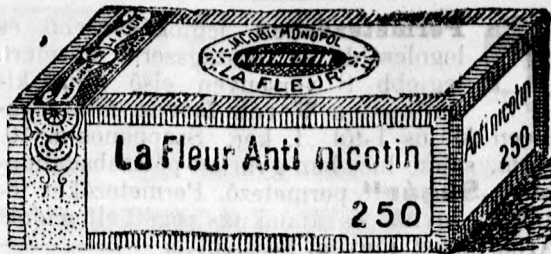
Mindenütt kapható!!

Betsinyi Frigyes BUDAPEST

„A FEKETE KUTYÁHOZ”.

Mattoni
Erzsébet Sósfürdője

gyógyhely Budapest (Budán).
Fürdőidény: április 23-tól október 15-ig.
Kiváló gyógyhatással bír
női bajokban és altesti bántalmakban.
Rendelő orvos a gyógyhelyen. — Egészséges
fekvés, jutányos lakások, jó vendéglő. —
Villamos vasúti összeköttetés a fővárossal.

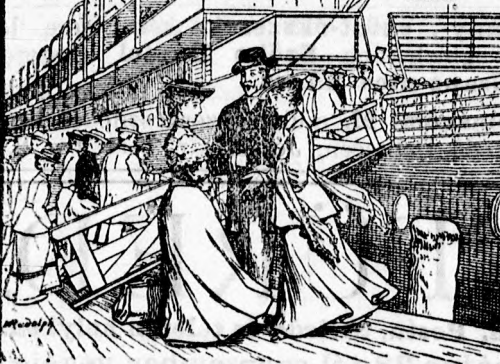
Ugy hat, mint bomba! Antinikotin-ciga-
rett hüvelyek, szivar skatulákban. Jakabi gyára
Wien, VIII. Piaristengasse.

A legjobb alpesi tejből!

NESTLE Legtökéletesebb
gyermekliszt. tápszercsészemök
részére.

Kísérleti czélokra fél dobozok á 1 Korona.
A tisztelt szülőknek probadobozok és röpiratok ingyen
rendelkezésre állnak a NERUDA MANDORNAL féle
főraktárban BUDAPEST, N. Kossuth Lajos utca 7 sz.

Hamburg-Amerika Linie

Di rekt német posta és gyors gőzös szolgálat, személy-
szállítás a világ minden részébe.

Hamburg-Dover-Cherbourg-Newyork

Hamburg—Brazília	Hamburg—Mexikó
Hamburg—La Plata	Hamburg—Kuba
Hamburg—Kelet-Ázsia	Hamburg—Franciaország
Hamburg—Afrika	Hamburg—Anglia
Hamburg—Kanada	Hamburg—Közép-Amerika
Hamburg—Nyugat-India	
Genua—Newyork	
Nápoly—Newyork	
Genua—La Plata	
Dover—Newyork	
Cherbourg—Newyork	

Antwerpenből Canadába, Braziliába, La Platába,
Nyugat-Indiába, Cuba, Mexikó és Kelet-Ázsiába.
Havreből Brasiliába, Nyugat-Indiába, Cuba, Mexikó
és Közép-Amerikába.

Boulogneból Newyorkba, Brasiliába és La Platába.
A Hamburg—amerikai vonal gőzsei fényes
ellátást nyújtanak, kitünő és kényelmes utazást
ugy a magán, mint a fedélközi utasoknak.

Tengeri kéjutazások:

Nyugat-Indiába	Közép-tengerre
A Keletre	A Rivierára
Az Északi-földre	Irland és az Északisarkra
Ir- és Skótorszába	s valamennyi híres fürdőhelyre.

Tengeri kirándulások.

Közelebbi felvilágosítás kapható a társaság
összes ügynökségénél és

a **Hamburg—Amerikai vonal** Hamburg.
személyszállító osztályánál

Elsőrendű gyár
Finom svájci himzések eladására

keres hölgyeket, kik nagy ismeretséggel bírnak
és himzések, betétek, blusok, zsebkendők stb. minta
szerinti eladásával foglalkoznának, magas jutalék
mellett. Az árak osztrák értékűek. Az áru bér- és
vámmentes. Magyar levelezés. — Jelentkezhetni:
„Za G. 732“ jelige alatt **Mosse Rudolf** hirdetési
irodájában **Szt-Gallen, Schweiz.**

A legfinomabb

Calcium-Carbid

legalább 100 kilogramm vételnél

100 kilónként 28 korona.

50 kilós ládákban, vagy 100 kilós csomagolásban akár-
mely állomásra szállítva, Magyarország főutvonalain.

A számla-összeg előleges beküldése, vagy utánvét mellett
kapható:

**Società anonima per l'utilizzazione delle forze
idrauliche della Dalmazia Triest.**

Megérkeztek !!

- a tavaszi idényre a legújabb
- Női divatszövetek,
- Gyapjú és borduros De-
laine 50 krtól feljebb,
- Bluse selymek,
- Divatos ruhadíszek, Csp-
kék, szalagok és belés-
árak

Szabó Lajos Fiai cégnél
Debrecen, Rózsater.

Idegbetegeknek

ajánljuk a 20 év óta fennálló és neves ideggyó-
gyászok által mint kitünő gyógymódot tartalmazó
Idegbetegségekről és Gutaütésről szóló röpiratot
WEISZMANN ROMAN-tól, mely röpirat immár
a 20-ik kiadást érte el.

A röpirat az „**EGYSZARVU**“-hoz címzett
gyógyszertárban **DEBRECENBEN** kapható.

Hirdetések
 jutányos áron felvételnek
 e lap kiadóhivatalában.

Óriási szövetvásár

nagyban és kicsinyben!
 Csak tavaszi és nyári divatujdonságok!

Legjobb minőség! Legolcsóbb árak!
 Kérje saját érdekébe a cégem nagy mintagyűjteményét!

Ez a legszebb szövetek és mosó-
 árak óriási választékát mutatja be.

Mintagyűjteményemet ingyen és bér-
 mentve küldöm, ha kéri tőlem és meg-
 jegyzi, hogy olcsó vagy pedig finomabb
 drága szövetekből óhajt-e mintákat?

Siessen tehát, hogy minta-
 kérését idejekorán megkapjam!

WEINER MATYAS

női divatáruháza
 Budapest, Andrassy-ut 3.

Mosókelme ujdonságok:

Jómosó kretonok, Francia ba-
 tisztok, Himzett selyem batisztok,
 Angol ingbluz zephirek, Atlasz
 szatének, Ruhavásznak

óriási választékban kaphatók:

BOSZNAY J. és T^{sa}

divatáruházaiban

Debrecen, Kossuth-utca 5.

Serravallo

Kina-bora vassal.

Erősítőszér gyöngékedők, vérszegények és láb-
 badozók részére. Etvágygerjesztő, idegerősítő szer.

Kiválóan jó ízű.

Több mint 3500 orvosi elismerő nyilatkozat.

Kapható: J. Serravallo-nál

Trieszt-Barcola.

A gyógytárakban pedig lit. ú. 2 K. 60 fill.-ért

1 " 4 80 "

Permetezéshez legtokéletesebb és
 legolcsóbb az országszerte elismert,
 legjobb 8 versenyen első díjjal ki-
 tüntetett a **Vöröb István** által Deb-
 recen Május 1-től I. ker. Szappanos-u. 10.
 szám, saját, házában gyártott pótszabadalma-
 zott „**Sugár**” permetező. Permetezőket tö-
 zéletes javítás és átalakítás végett elfogadok.
 Árjegyzéket ingyen, bérmentve.

Buziás fürdőn
 Medico-mechanikai Zanderintézet

szívbetegnek részére.

NYITVA: május 15-től
 szeptember 15-ig.

Vezető orvos: DR. SUGÁR REZSŐ.
 Szívbántalmak szakorvosa: NŐORVOS.

Megbízható cégek

Fényképészeti cikkek gyári árban a **Schwartz-**
 féle pipaüzletben kaphatók.

Krausz Gyula kézi munka rövidáru és
 előnyomda üzlete Debrecen, **Kossuth-**
 utca 15. szám.

Birkövek legolcsóbban kaphatók a **Debre-**
 ceni kőipar vállalatnál Tiac-utca 56.

Killer Ede egyedüli gőzerőre berende-
 zett butorgyár, Debrecen.

Lebovits Zsigmond Kossuth-utca 6. ajánlja
 a legszebb és legdivatosabb cipőit, mérték-
 után!

Arany-, ezüst-ékszerek készítésére leg-
 megbízhatóbb **Szöke Dániel** ékszerész,
 Csapó-utca 28. sz.

Komáromi M. műhangszerkészítő és keres-
 kedő Debrecen, József kir. herceg-u. 2.

BALATONFÜRED.

Gyógyhely és tengerfürdő Zalavármegyében. Posta, táviráda és telefon helyben.
 Elsőrangú fürdőintézet. Fürdőidény május 28-tól szeptember végéig.

Tiszta, ózondus, enyhe, egyenletes tóparti levegő, égvényes, sós, szénsavas,
 vasas gyógyforrások, juhsavó-, tej- és szőlőxra. — Masszás. — Szénsavas meleg
 pezsgőfürdők Schwartz-rendszer szerint. — Szénsavas hidegfürdők, Gőzfürdő,
 zuhanyok, balatontavi hidegfürdők és uszodák. Orvosi tekintélyek által igen ajánlva:
 vérszegénység, görvélly, gümőkór, csusz, köszvény, légzőszervek hurutos bántalmái, re-
 kedség, vérköpés, gyomor- és bélhurut, máj- és lép-vérbőrség, női bajok és idegbán-
 talmakban. Hegyek által védett gyönyörű fekvés, díszes és célszerű berendezésű gyógy-
 terem, sétacsarnok, argyékos sétányok, lombos park, fenyves liget, térczene, naponta
 színelőadások, hetenkint táncmulatság élvezetes kirándulások, séta esolnokázás. Elegáns
 lakások, csinos nyaralók. A szobák ára 80 fillértől 10 koronáig. Junius 16-ig és augusz-
 tus 21-től a szezon végéig a lakások 30%-al olcsóbbak. Napi ellátás személyenkint
 4 koronától. Vasúti állomások: Siófok és Veszprém. Siófokról gőzhajón 1 óra. Vesz-
 prémtől bérkocsin 1 1/2 óra. Vasúti szezonjegyek 33 1/3%-os kedvezményvel, menettér-
 ti jegyek 3 napi érvényességgel féláron kaphatók. A fürdőintézet rendelő főorvosa: **Dr**
Huray István, kir. tanácsos. Lakásmegrendelések, előleg beküldése mellett. **Lingl**
Valerián fürdőigazgatóhoz intézendők Balatonfüredre. A balatonfüredi ásványviznek,
 mely mint étrendi víz is igenkedvelt, főraktárosa: **Edesku ty L.**, udvari ásványvizszá-
 llító **Budapestben**. Ezenkívül kapható a balatonfüredi kutkezelőszéknél, **Szemerey**
Jánosnál Veszprémben és **Simon Györgynél Székesfehérvárott**. Prospektussal
 ingyen szolgál a fürdőigazgatóság.

Magyar orvosok! Csak magyar fürdőt ajánljatok!

BÁRTFA GYÓGYFÜRDŐ
 Fürdőidény máj 15-től szept. 20-ig.

Kárpáti gyógy-, üdülő- és fürdőhely, 382 m. a ten-
 ger színe felett. Posta, táviráda és vasútállomás.
 Gyorsvonatokhoz közvetlen kocsik, Ó es. és kir.
 Felsőge Erzsébet királynő tartózkodási helye 1895-ben.
 Pompás szállodák, gyógyház, magánvillák, étterem
 és kávéházak. Magánfogatok részére istállók és
 kocsiszínek. Lawn-tennis-pálya. Gyermek játszó-
 helyek. Villamos-világítás. Clubélet (Bártfafürdői
 Park-Club). Könyvtár, társalgó- és zenetermek.
 Pompás turisztika. Vadászterület, 6000 hold gyö-
 nyörű fenyveserdő.

Gyógyjavallatok. Vérszegénység, oly
 idegbajoknál és gyen-
 geségeknél, melyek vérhiányon, vagy kimerülé-
 sen alapulnak; női ivarszervek különféle bajainál, sápkór,
 vérhiány; terméketlenség, magtalanság és tehetet-
 lenség; kimerüléskor súlyosabb betegségek után,
 váltóláz, görvélly és angol-kór; a szívnek meg-
 betegedéseinek. **Egyedül álló utókura** karlsbadi,
 marienbadi, halli, lipiki fürdők használata után.
ORVOSOK: Tiszti főorvos: **Dr. Hintz Henrik**
 közeg. tanácsos továbbá Dr. Blumenfeld Armin, Dr.
 Kanárik J., Dr. Szörényi Tivadár, Dr. Grossmann
 Dezső, Dr. Cséri János, Dr. Györi Ilona rendelő
 orvosok. Az elmúlt évadban a vendégek száma 5000 volt

Országos hírű modern hidegviz-
 gyógyintézet! három ásványviz-
 fürdő! Hideg és meleg ásványviz.
 Telített szénsavas fürdők Nauhelm-
 kura. Magyarország legkiválóbb
 szívgyógyfürdője. Villany, fenyő
 és vaslápfürdők (bártfai vaslápfürdő)
 Ivókara: (Égvényes, sós, vasas
 vizek, könnyen emészthetők!

**Orvos-forrás felülmúlja
 mindenben a Selters-vizet!**

Villamos gyógykezelés, massage,
 tej-, savó- és kefir-kúra. Pormentes,
 ózondus hegyi levegő. Fenyvesek
 által terjesztett üdítő balzsamos
 illat. — Pensió elő- és utóidényben
 8 korona, főidényben 12 korona.

Felvilágosítás és prospektussal
 készségesen szolgál a fürdő-
 igazgatóság Bártfafürdő.